2025/2384

27.11.2025.

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2025/2384

od 20. studenoga 2025.

o sustavima za praćenje mirovina, mirovinskim preglednicima i automatskom upisu

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2025)9300)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

(1) U Izvješću Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku Europskog parlamenta od 10. rujna 2025. o olakšavanju financiranja ulaganja i reformi za poticanje europske konkurentnosti i stvaranje unije tržišta kapitala (Draghijevo izvješće) (2024/2116(INI)) naglašava se da mirovine pomažu u zaštiti umirovljenika, gradnji tržišta kapitala i mobilizaciji ulaganja te se posebno potiče Komisiju da osigura da sve države članice uvedu jednostavne i transparentne sustave za praćenje mirovina.

(2) U ožujku 2024. Euroskupina u uključivom sastavu pozvala je i. države članice da procijene dostupnost proizvoda za svoje građane na tržištu strukovnih mirovina i da razmjenjuju primjere dobre prakse, među ostalim o tome kako povećati sudjelovanje građana u strukovnim mirovinskim sustavima; ii. Europsku komisiju da pomogne državama članicama utvrđivanjem i predlaganjem dobre prakse; iii. države članice da razviju sustave za praćenje mirovina kako bi njihovi građani imali pregled budućih mirovinskih prihoda; i iv. Europsku komisiju da u suradnji s Europskim nadzornim tijelom za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje i državama članicama izradi mirovinski preglednik.

(3) U izjavi sa sastanka na vrhu država europodručja održanog u travnju 2024. sve države članice i institucije EU-a pozvane su da osiguraju brzu provedbu svih mjera iz navedene izjave Euroskupine u uključivom sastavu.

(4) U Komunikaciji Europske komisije od 19. ožujka 2025. naslovljenoj „Unija štednje i ulaganja: strategija za povećanje bogatstva građana i gospodarske konkurentnosti EU-a” izražava se Komisijina odlučnost da promiče primjenu i najbolje pristupe za sustave za praćenje mirovina, mirovinske preglednike i automatski upis kako bi građani bili bolje informirani o svojim očekivanim mirovinskim prihodima i mogli se bolje pripremiti za umirovljenje. Zahvaljujući tim alatima povećali bi se opseg i dubina tržišta strukovnih mirovina, što bi koristilo ne samo građanima nego i gospodarstvu Unije u cjelini.

(5) U tematskom izvješću Europskog revizorskog suda o dopunskim mirovinama iz svibnja 2025. preporučuje se da Komisija poboljša transparentnost podataka o razlikama u mirovinama među spolovima na razini pojedinaca i zemalja poduzimanjem daljnjih mjera u okviru provedbe svoje politike za sustave za praćenje mirovina i mirovinske preglednike.

(6) Skupina stručnjaka na visokoj razini za mirovine u svojem je izvješću iz prosinca 2019. državama članicama savjetovala da primijene dugoročan i sveobuhvatan pristup razvoju višerazinskih mirovinskih sustava te je dala preporuke institucijama EU-a, državama članicama, pružateljima mirovinskog osiguranja i socijalnim partnerima o tome kako to postići.

(7) U izvješću Foruma na visokoj razini o uniji tržišta kapitala iz lipnja 2020. upozorava se da rizici koji proizlaze iz neprimjerenosti mirovina stvaraju političke i proračunske poteškoće državama članicama te se preporučuje da Komisija i. izradi preglednik pokazatelja za mjerenje napretka država članica u osiguranju primjerenosti i održivosti mirovina; ii. potiče razvoj sustava za praćenje mirovina za pojedince; i iii. podrži uvođenje sustava automatskog upisa kako bi se osigurala odgovarajuća pokrivenost mirovinama u svim državama članicama.

(8) Dodatne informacije o tim područjima proizašle su iz studije iz 2021. o dobroj praksi za automatski upis, provedene u ime Europske komisije, i tehničkih savjeta Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje o dobroj praksi za sustave za praćenje mirovina i mirovinske preglednike, zajedno s njegovim dodatnim tehničkim doprinosom iz rujna 2025. preispitivanjima koja su provodena u okviru unije štednje i ulaganja.

(9) Izvješće o primjerenosti mirovina za 2024., koje su zajednički pripremili Europska komisija i Odbor za socijalnu zaštitu, i Izvješće o starenju stanovništva za 2024., u kojem se predviđaju javni rashodi povezani sa starenjem stanovništva tijekom sljedećih desetljeća i koje su zajednički pripremili Europska komisija i Odbor za ekonomsku politiku, Komisiju informiraju o trenutačnoj i budućoj primjerenosti mirovina i najvažnijim izazovima na razini EU-a te o održivosti javnih financija.

(10) U 15. načelu europskog stupa socijalnih prava navodi se da radnici i samozaposlene osobe imaju pravo na mirovinu koja je razmjerna njihovim doprinosima i kojom se osigurava primjeren dohodak, a žene i muškarci moraju imati jednake mogućnosti za stjecanje mirovinskih prava.

(11) Preporuka Vijeća od 8. studenog 2019. ([1]) o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti sadržava preporuku državama članicama da osiguraju transparentnost uvjeta i pravila za sustave socijalne zaštite te da pojedinci imaju besplatan pristup informacijama o svojim pojedinačnim pravima i obvezama koje su ažurirane, sveobuhvatne, prilagođene korisnicima i lako razumljive. Državama članicama preporučuje se i da prema potrebi pojednostavne administrativne zahtjeve za pristup radnika, samozaposlenih osoba i poslodavaca socijalnoj zaštiti i ostvarivanje prava na nju.

(12) Budući da slaba financijska pismenost te kognitivna i bihevioralna pristranost mogu otežati planiranje umirovljenja, potrebne su mjere za promicanje financijskog obrazovanja i transparentnosti mirovina. Istraživanje Eurobarometra iz srpnja 2023. pokazalo je takvu pristranost među velikim dijelom stanovništva. U zaključcima Vijeća od 14. svibnja 2024. države članice i Komisija pozvane su da poduzmu opsežne mjere za povećanje financijske pismenosti u EU-u, među ostalim kako bi se građanima omogućilo da se pripreme i ulažu u budućnost. Kao odgovor na taj poziv Komisija je 30. rujna 2025. objavila strategiju za financijsku pismenost s inicijativama čiji je cilj potaknuti ljude da donose utemeljenije odluke u okviru dugoročnog planiranja, uključujući planiranje umirovljenja.

(13) Uz mjere za promicanje financijskog obrazovanja bit će potrebno staviti na raspolaganje i djelotvorne informacijske alate kako bi ljudi mogli financijski planirati svoju mirovinu. Mnogo Europljana nema podatke ni alate za praćenje svojih mirovinskih prava, koja su sve češće podijeljena po raznim sustavima, pa i državama, zbog čega je teško donositi utemeljene odluke o karijeri, umirovljenju i potrebama za štednjom. Podizanje svijesti o posljedicama karijernih odluka, kao što su prekidi u karijeri i zapošljavanje u nepunom radnom vremenu na dob za umirovljenje i štednju omogućilo bi korisnicima, posebno ženama, da donose utemeljene odluke. Nacionalni sustav za praćenje mirovina digitalni je alat koji pruža konsolidirani pregled stečenih prava i, u idealnom slučaju, predviđenih mirovinskih naknada iz svih izvora te može povećati transparentnost i informiranost, kao i povjerenje u mirovinske sustave, pa pojedinci mogu bolje procijeniti hoće li njihovi budući mirovinski prihodi biti primjereni i donijeti utemeljene odluke. Većina država članica ima posebne internetske platforme za informiranje o mirovinskim pravima, ali one su često ograničene na javne mirovine i ne daju dovoljno dobar pregled nad dopunskim mirovinama. Samo nekoliko država članica trenutačno nudi sustav za praćenje mirovina sa sveobuhvatnim informacijama o svim stupovima i pružateljima mirovinskog osiguranja.

(14) Države članice trebale bi svojim građanima staviti na raspolaganje sveobuhvatan sustav za praćenje mirovina. Time bi se riješio problem nedostatka informacija o mirovinama i pojedincima omogućilo da procijene i prema potrebi poboljšaju trenutačnu i buduću primjerenost svojih mirovinskih prihoda. Tehnički savjeti EIOPA-e uključuju primjere dobre prakse za osmišljavanje, upravljanje i provedbu nacionalnih sustava za praćenje mirovina. Kako bi funkcionirao, sustav za praćenje mirovina mora imati dizajn usmjeren na korisnika i biti prilagođen potrebama i kognitivnim pristranostima prosječnog pojedinca. Informacije trebaju biti predstavljene jednostavno i razumljivo, jezik treba biti jednostavan i trebalo bi primijeniti višeslojni pristup u kojem se ključnim informacijama daje prednost na početnoj stranici. Korisnici koji to žele trebali bi dobiti pristup detaljnim informacijama o budućim naknadama. Države članice trebale bi voditi računa o tome da njihovi sustavi za praćenje mirovina budu u skladu sa zahtjevima Europskog akta o pristupačnosti (Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća ([2])) i Direktive o pristupačnosti interneta (Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]))).

([1]) Preporuka Vijeća od 8. studenoga 2019. o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti (SL C 387, 15.11.2019., str. 1.).

([2]) Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

([3]) Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj).

(15) Europska komisija podupire razvoj europske službe za praćenje mirovinskih prava (ETS), paneuropske platforme koja bi trebala služiti kao središnja točka koja povezuje razne nacionalne sustave za praćenje mirovina iz cijelog EU-a. ETS bi trebao mobilnim radnicima omogućiti pregled njihovih mirovinskih prava, bez obzira na to u kojoj su državi članici stečena. Za učinkovito prekograničnо praćenje mirovina nacionalni sustavi za praćenje mirovina trebaju biti uspostavljeni te osmišljeni ili prilagođeni kako bi bili tehnički interoperabilni i ovlašteni za razmjenu podataka s ETS-om.

(16) Demografski trendovi, utjecaj tehnološkog razvoja na zapošljavanje i novi oblici rada sve više otežavaju osiguravanje primjerenosti i održivosti mirovinskih sustava u EU-u. Prosječni iznos javne mirovine u EU-u izražen kao postotak prosječne bruto plaće smanjit će se u narednim desetljećima. Ipak, u EU-u postoje velike razlike s obzirom na strukturu mirovinskih sustava i mirovinska prava među dobnim skupinama, rodovima, sektorima, primanjima te trajanjima i smjerovima karijere. To znači da primjerenost mirovina nije ujednačena među stanovništvom.

(17) Većina država članica zbog demografskih je pritisaka reformirala svoje mirovinske sustave, što u mnogim slučajevima može dovesti do nižih stopa zamjene javnih mirovina. Unatoč reformama za povećanje održivosti javni mirovinski sustavi u mnogim državama članicama i dalje su pod pritiskom. S druge strane, strukovni i osobni mirovinski sustavi sve češće nadopunjuju javne sustave kako bi se osiguralo da umirovljenici imaju odgovarajuće mirovinske prihode, a sustavi ostali održivi. Međutim, dopunske mirovine i dalje su nedovoljno razvijene u mnogim državama članicama, a stanovništvo je nejednako pokriveno tim sustavom zbog kombinacije čimbenika kao što su različite mogućnosti štednje, nedovoljna financijska pismenost i transparentnost te nedostatak povjerenja u sposobnost sektora dopunskih mirovina da ostvari neto realni rast štednje. Pristup strukovnim mirovinama ovisi o vrsti ugovora o radu, sektoru zapošljavanja, veličini poslodavca te snazi sustava kolektivnog pregovaranja i socijalnog dijaloga. Potrebno je primijeniti sveobuhvatan pristup dopunskim mirovinama koji obuhvaća razne skupine stanovništva.

(18) Budući da su za organizaciju mirovinskih sustava odgovorne države članice, ovom se Preporukom nastoje pružiti smjernice za uvođenje i, ako je to relevantno i potrebno, preispitivanje sustava za praćenje mirovina, mirovinskih preglednika i okvira za automatski upis. Cilj je informirati pojedince o njihovim ukupnim očekivanim mirovinskim prihodima iz svih mirovinskih stupova i pomoći im da se bolje pripreme za umirovljenje te poboljšati sposobnost država članica da procijene i preispitaju održivost i primjerenost svojih mirovinskih sustava, uključujući u raznim demografskim skupinama. U Preporuci se uzimaju u obzir stajališta i savjeti dionika prikupljeni u okviru savjetovanja te dokazi o socioekonomskim učincima sustava za praćenje mirovina, mirovinskih preglednika i automatskog upisa.

(19) U nekoliko država članica socijalni partneri u okviru svoje autonomije i prava na kolektivno pregovaranje daju važan doprinos upravljanju i osmišljavanju strukovnih mirovinskih fondova. Taj model zajedničke odgovornosti, utemeljen na socijalnom dijalogu, pokazao se vrlo učinkovitim za postizanje stabilnog strukovnog mirovinskog osiguranja. Pokazalo se da potiče odgovornost radnika i poslodavaca te poboljšava dugoročnu održivost, primjerenost, učinkovitost i transparentnost strukovnih mirovinskih fondova, kao i njihovu usklađenost s gospodarskim i socijalnim interesima radnika i poslodavaca. U nekim državama članicama sa slabije razvijenim strukovnim mirovinskim sustavima poslodavci uplaćuju jednak iznos doprinosa za osobne mirovine svojih radnika kao i radnici. Taj je doprinos vidljiv u plaćama radnika i služi povećanju mirovinskih prihoda.

(20) Obavješćivanje javnosti o potrebama za mirovinskim reformama i njihovim učincima može biti vjerodostojno samo ako je objektivno i temelji se na pouzdanim podacima. Pri osmišljavanju dugoročnih mirovinskih reformi nužno je da države članice mogu odluke o politikama temeljiti na sveobuhvatnim informacijama o javnim i dopunskim mirovinama kojima se dovoljno uzimaju u obzir buduća kretanja. Međutim, iako većina država članica uz opsežne podatke o javnim mirovinama prikuplja i statističke podatke o dopunskim mirovinskim fondovima i njihovim članovima, samo mali broj njih ima podatke i alate za sustavno praćenje opće primjerenosti i održivosti svojih mirovinskih sustava s više stupova.

(21) Svrha je mirovinskih preglednika pomoći državama članicama u praćenju promjena u pokrivenosti mirovinama, primjerenosti i održivosti njihovih sustava s više stupova te im osigurati pouzdane i točne podatke za potrebe mirovinskih reformi. Takav sveobuhvatan pregled omogućio bi državama članicama da osmisle opsežne mirovinske i socijalne reforme kojima se jamči fiskalna održivost i primjerenost te bi olakšao objektivnu javnu raspravu o potrebama za reformama i njihovim učincima.

(22) EIOPA predlaže da se pri izradi tih preglednika koriste isti pokazatelji kao u trogodišnjim izvješćima o starenju stanovništva i primjerenosti mirovina te u godišnjem izvješću Europske komisije o održivosti duga. Te bi pokazatelje trebalo dopuniti ključnim informacijama o tome kako strukovne i osobne mirovine doprinose primjerenosti i održivosti. Pokrivenost i točnost podataka o mirovinama mogle bi se s vremenom poboljšati ako razna nacionalna tijela uključena u nadzor pružatelja mirovinskog osiguranja prikupe relevantne podatke i vode računa o njihovu unosu u središnji podatkovni centar. To bi bili raščlanjeni podaci o doprinosima i obračunanim potraživanjima budućih i sadašnjih umirovljenika. Državama članicama mogla bi koristiti i razmjena primjera dobre prakse u pogledu određivanja prioriteta i prikupljanja podataka.

(23) Točnost predviđanja povećale bi informacije o čimbenicima kao što su imovina, obveze, doprinosi, povrati i naknade te o rodnoj i dobnoj strukturi korisnika dopunskih mirovina. Države članice potiče se da poboljšaju svoje podatke o dopunskim mirovinama i njihovo praćenje te da surađuju s Komisijom i drugim državama članicama na izradi alata koji omogućuje sveobuhvatan pregled trenutačne i buduće primjerenosti i održivosti mirovinskih sustava. Primjena istih definicija i klasifikacija kao u Izvješću o starenju stanovništva i Izvješću o primjerenosti mirovina omogućila bi usporedivost podataka dostupnih u mirovinskim preglednicima država članica. Radne skupine koje pripremaju ta izvješća mogle bi prema potrebi razraditi dodatne definicije, pretpostavke, metodologije, smjernice i taksonomije kako bi opterećenje povezano s izvješćivanjem bilo minimalno. U skladu sa zadaćom koju je Euroskupina u uključivom sastavu dodijelila Europskoj komisiji i državama članicama, objedinjavanje nacionalnih mirovinskih pokazatelja u EU-ovu mirovinskom pregledniku omogućilo bi državama članicama da usporede svoje nacionalne rezultate u području mirovina s onima drugih država članica te da se inspiriraju dobrom praksom kojom se postiže visok stupanj primjerenosti mirovina i fiskalne održivosti.

(24) Unatoč predviđenom smanjenju primjerenosti mirovina ako se politika ne promijeni, slabo sudjelovanje u dobrovoljnim dopunskim mirovinskim sustavima i relativno skroman iznos ušteđevine kućanstava u obliku dugoročnih štednji i investicijskih proizvoda u odnosu na ušteđevinu u obliku bankovnih depozita pokazuju da postojeći poticaji nisu dovoljno uvjerljivi da bi potaknuli sudjelovanje većeg broja pojedinaca. Za to mogu biti korisni sustavi automatskog upisa.

(25) Automatski upis znači da se pojedinci automatski upisuju u dopunski mirovinski sustav uz mogućnost izlaska iz njega, za razliku od dobrovoljnog pristupa za koji je potrebna aktivna odluka o sudjelovanju. Automatski upis pokazao se uspješnim u povećanju sudjelovanja u mirovinskoj štednji u zemljama u kojima se koristi. Obično se koristi za strukovne mirovine, ali može se predvidjeti i za druge situacije, na primjer za samozaposlene osobe.

(26) Države članice trebale bi uspostaviti potreban pravni okvir za automatski upis. Za stvaranje povoljnog okruženja trebale bi barem: i. utvrditi koja populacija ispunjava uvjete za automatski upis; ii. odrediti rokove za izlazak iz sustava i ponovni upis; iii. utvrditi prihvatljive mirovinske sustave; i iv. razraditi standardni mirovinski plan. Države članice trebale bi osigurati i da nacionalna nadležna tijela imaju kapacitete za nadzor nad ulaganjem i upravljanjem štednjama u okviru automatskog upisa te da troškovi ostanu razmjerni ponuđenom povratu.

(27) Mehanizme automatskog upisa trebalo bi uvesti na način da se očuva integritet nacionalnih javnih ili dopunskih mirovinskih sustava koji dobro funkcioniraju. Ne bi smjeli u nepovoljan položaj staviti sudionike u postojećim strukovnim mirovinskim sustavima, oslabiti obvezno sudjelovanje radnika u strukovnim mirovinskim sustavima ako takvo obvezno sudjelovanje postoji niti ugroziti nacionalne mehanizme solidarnosti. Iskustva iz različitih zemalja otkrila su da neki aspekti dizajna utječu na učinkovitost automatskog upisa. Kako bi se potaknula prihvaćenost i osigurao uspjeh automatskog upisa, države članice potiče se da uče iz tih primjera dobre prakse i prema potrebi ih prilagode svojim specifičnim uvjetima.

(28) Kako bi se poboljšala primjerenost mirovina i uklonile razlike u mirovinama među spolovima u raznim skupinama stanovništva, sektorima zapošljavanja i vrstama ugovora o radu, populacija koja ispunjava uvjete za automatski upis trebala bi biti što šira.

(29) Dosadašnje iskustvo pokazalo je da je automatski upis učinkovitiji u povećanju sudjelovanja u dopunskim mirovinama ako njegova provedba ostavlja dovoljno vremena za širenje informacija, opsežno savjetovanje sa socijalnim partnerima i dionicima kao što su financijski posrednici te osmišljavanje učinkovitih komunikacijskih kampanja za informiranje javnosti. Sinergije sa sustavima za praćenje mirovina i programima financijskog obrazovanja i opismenjavanja mogle bi doprinijeti razumijevanju potencijalnih članova. Kako bi se učilo na temelju iskustva i smanjilo opterećenje povezano s prilagodbom, države članice mogle bi razmotriti postupno uvođenje automatskog upisa, primjerice postupnim usmjeravanjem na određene vrste poslodavaca i osoba koje ispunjavaju uvjete ili omogućivanjem povećanja stopa doprinosa tijekom vremena. Kretanje od relativno niske početne stope doprinosa koja se postupno povećava na razinu potrebnu za postizanje cilja primjerenosti mirovina moglo bi pridonijeti prihvaćenosti i ograničiti stopu izlaska, posebno u početnim fazama provedbe.

(30) Poslodavci koji žele ili su obvezni pokrenuti automatski upis mogu, posebno ako su relativno mali, naići na administrativne i operativne poteškoće pri uključivanju radnika u postojeće dopunske mirovinske sustave ili pri uspostavi vlastitih strukovnih mirovinskih sustava. Države članice stoga bi trebale razmotriti pružanje administrativne potpore poslodavcima, prema potrebi u suradnji sa socijalnim partnerima.

(31) Za radnike sudjelovanje u dopunskim mirovinskim sustavima može značiti smanjenje trenutačnog raspoloživog dohotka u zamjenu za veći dohodak nakon umirovljenja. To može biti opterećujuće, posebno za osobe s niskim dohotkom i mlađe radnike, i dovesti do veće stope izlaska i slabijeg sudjelovanja među tim skupinama. Države članice trebale bi razmotriti ciljane porezne poticaje ili subvencije kako bi si te skupine mogle priuštiti sudjelovanje i ostanak u sustavima automatskog upisa. Kako bi ti poticaji bili učinkoviti, moraju se temeljiti na transparentnoj komunikaciji i jasnim, jednostavnim postupcima. Države članice mogle bi općenito razmotriti i uvođenje poreznih poticaja kako bi se potaknula široka prihvaćenost sustava dopunskih mirovina, posebno među navedenim skupinama. Također ih se snažno potiče da sve porezne poticaje osmisle na razborit i troškovno učinkovit način, uzimajući u obzir njihove fiskalne posljedice i učinak na druge alate kao što su štedni i investicijski računi. Ako države članice odluče ponuditi porezne olakšice i druge pogodnosti kako bi potaknule prihvaćanje dopunskih mirovinskih proizvoda, dužne su objaviti detaljne informacije o učinku poreznih rashoda na prihode u skladu sa svojim obvezama informiranja iz članka 14. Direktive Vijeća 2011/85/EU ([4]), kako je izmijenjena Direktivom Vijeća (EU) 2024/1265 ([5]).

(32) Struktura tržišta rada znatno se razlikuje unutar i između država članica. S jedne strane postoje ugovori o radu na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu, a s druge strane nestandardni ugovori i samozapošljavanje. Dohodak osoba u potonje dvije kategorije zaposlenja može varirati tijekom vremena i podlijegati čestim prekidima, što znači da te osobe možda neće moći uplaćivati redovite doprinose u mirovinski sustav. Kako bi svi imali priliku dopuniti svoje zakonske mirovine i ostvarili korist od mehanizama automatskog upisa, države članice trebale bi razmotriti odobravanje posebnog tretmana ili prilagođenih aranžmana za te dvije kategorije, na primjer veću fleksibilnost u pogledu učestalosti i iznosa doprinosa za dopunske mirovinske sustave.

(33) Budući da možda nije svim skupinama stanovništva praktično ili isplativo obvezati se na plaćanje određenih doprinosa za dopunske mirovinske sustave, mogle bi iskoristiti pravo na izlazak i ponovni upis. To bi im omogućilo da izađu iz sustava automatskog upisa i poslije se ponovno uključe. Ta opcija povećala bi prihvaćanje i povjerenje u sustav. Države članice mogle bi odlučiti o tome koliko će često nuditi tu mogućnost na način da se cilj što veće stope sudjelovanja i stabilnosti sustava uskladi s ciljem da se ljudima pruži mogućnost izbora. Državama članicama preporučuje se da utvrde jasne kriterije prihvatljivosti i dobro osmišljene mogućnosti izlaska i ponovnog upisa.

([4]) Direktiva Vijeća 2011/85/EU od 8. studenoga 2011. o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L 306, 23.11.2011., str. 41., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([5]) Direktiva Vijeća (EU) 2024/1265 od 29. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

(34) Nekima možda nedostaju informacije i financijske vještine potrebne za donošenje odluka o dugoročnim ulaganjima. Također može biti teško odabrati između raznih opcija profila ulaganja, od kojih svaka pruža različitu kombinaciju očekivanog povrata i rizika. Kako ne bi preopteretile građane prevelikim brojem složenih odluka u postupku automatskog upisa, države članice trebale bi ponuditi standardna rješenja zajedno s ograničenim brojem opcija za elemente kao što su stope doprinosa, prihvatljivi planovi ulaganja ili investicijski proizvodi, strategije ulaganja i načini isplaćivanja, pri čemu će osigurati postizanje odgovarajućih mirovinskih prihoda i ostvarivanje ciljeva primjerenosti mirovina, jer je iskustvo pokazalo da većina automatski upisanih radnika obično prihvaća standardne ponude i ostaje pri njima.

(35) Konkretno, kad bi morali birati između nekoliko profila ulaganja, s obzirom na važnost mirovinskih prihoda za socijalnu zaštitu, mnogi bi obično odabrali konzervativne profile ulaganja, često s nekim oblikom kapitalne zaštite. No takva kapitalna zaštita, ovisno o tome kako je osmišljena, može biti skupa i ograničiti mogući rast vrijednosti mirovinske štednje tijekom dugih razdoblja ulaganja. Strategije ulaganja tijekom životnog ciklusa, kojima se raspodjela mijenja iz rizičnijih u konzervativnija ulaganja kako se sudionici bliže umirovljenju, pružaju potencijal rasta vrijednosti uz ugrađeno smanjenje rizika i odgovaraju potrebama većine sudionika. Državama članicama preporučuje se da te strategije ulaganja budu zadana opcija za standardne planove. Međutim, sudionici bi trebali imati priliku odabrati i druge opcije ili prijeći na drukčije strategije ulaganja tijekom svoje karijere.

(36) Kako bi se poboljšala primjerenost mirovina i uzeli u obzir različiti trenuci u karijeri ili životu neke osobe kad su se upisali ili ponovno uključili u dopunske mirovinske sustave, trebalo bi omogućiti da se minimalni doprinosi nadopune dobrovoljnim plaćanjima.

(37) Sustavi dopunskih mirovinskih proizvoda i ostale mirovinske štednje znatno se razlikuju na razini EU-a i nadilaze strukovne mirovinske sustave kojima upravljaju institucije za strukovno mirovinsko osiguranje koje su regulirane na razini EU-a. U nekoliko država članica mirovinski planovi koje pruža poslodavac također se javljaju u obliku proizvoda osiguranja i osobnih mirovinskih proizvoda, a u nekoliko država članica neka prekogranična poduzeća koriste paneuropski osobni mirovinski proizvod (PEPP) kako bi svojim radnicima pružila mirovinski plan. Svi takvi sustavi uključuju zajedničke doprinose poslodavaca i radnika. Države članice trebale bi osigurati da svako rješenje koje je odabrano kao prihvatljivo za automatski upis dugoročno može donijeti koristi štedišama. U tu se svrhu preporučuje da države članice odaberu mirovinske proizvode koji ispunjavaju uvjete za automatski upis na temelju njihova potencijala za ostvarivanje željenih ciljeva politike, prema potrebi uz savjetovanje sa socijalnim partnerima i zainteresiranim pružateljima usluga. Nadalje, pri dodjeli poreznih poticaja i/ili subvencija poslodavcima i radnicima države članice trebale bi odobriti iste porezne poticaje i subvencije za svaki usporedivi proizvod. Države članice trebale bi ukloniti porezne i druge nacionalne prepreke kako bi olakšale prekogranično ulaganje i rad mirovinskih fondova, čime bi se promicala veća integracija mirovinskog tržišta EU-a i bolje odrazila dimenzija jedinstvenog tržišta.

(38) Kako bi se pokrivenost maksimalno povećala, standardni planovi trebali bi biti dostupni svim radnicima i samozaposlenim osobama, uključujući one koji rade u gospodarskim sektorima ili kategorijama koji nisu pokriveni strukovnim mirovinskim sustavima uspostavljenima na temelju dogovora socijalnih partnera. Radnici mogu mijenjati poslove tijekom cijele karijere, krećući se među gospodarskim sektorima ili prekogranično, ili radeći na temelju različitih vrsta ugovora koji možda nisu pokriveni dopunskim mirovinskim osiguranjem. Države članice trebale bi razmotriti trebaju li ti pojedinci nastaviti uplaćivati doprinose u mirovinsko osiguranje u koje su prethodno bili upisani, ili se upisati u standardno mirovinsko osiguranje ili u bilo koji drugi prihvatljivi mirovinski proizvod po vlastitom izboru. U potonjem slučaju države članice trebale bi razmotriti trebaju li radnici imati pravo prenijeti mirovinska prava u novi sustav i pod kojim uvjetima.

(39) Države članice trebale bi periodično ocjenjivati koliko dobro funkcionira okvir za automatski upis i uspostaviti odgovarajući mehanizam nadzora za prihvatljive proizvode ili instrumente i njihove pružatelje. Nadzorna tijela trebala bi imati kapacitet za praćenje uspješnosti relevantnih instrumenata mirovinske štednje i ovlasti za intervenciju kad je to potrebno, u ranoj fazi, kako bi se osiguralo da dopunski mirovinski sustavi učinkovito povećavaju mirovinske prihode i da su prava sudionika zaštićena tijekom vremena. Učinkovitim nadzorom može se povećati povjerenje u sustav i smanjiti stopa izlazaka.

(40) U nekim zemljama poslodavci su obvezni automatski upisati svoje radnike. Neke zemlje koje su uvele tu mjeru osnovale su javno tijelo koje je odgovorno za upravljanje mirovinskom štednjom i bavi se ulaganjem te štednje. Te bi mjere mogle znatno povećati sudjelovanje. Države članice trebale bi procijeniti ispunjavaju li potrebne uvjete za učinkovitu provedbu takvih mjera.

(41) Ova Preporuka ne utječe na nadležnost država članica da organiziraju i osmisle svoje nacionalne mirovinske sustave. Ovom se Preporukom ne ograničava autonomija socijalnih partnera ako su oni odgovorni za uspostavu mirovinskih sustava i upravljanje njima. Stoga ova Preporuka ne bi trebala utjecati na nacionalno socijalno i radno pravo o organizaciji mirovinskih sustava i sustava kolektivnog pregovaranja,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

Članak 1.

Predmet

1. Ova se Preporuka odnosi na poboljšanje mirovinskih sustava razvojem sustava za praćenje mirovina za pojedince, mirovinskih preglednika te uvođenjem automatskog upisa u dopunske mirovinske sustave. Obuhvaća mjere za potporu građanima pri donošenju utemeljenih odluka kad planiraju svoju mirovinsku štednju te za potporu državama članicama u donošenju utemeljenih odluka o primjerenosti i održivosti mirovina. Njome se utvrđuju i mjere za povećanje primjerenosti i održivosti mirovina većim sudjelovanjem u dopunskim mirovinskim sustavima.

2. Ova Preporuka ne utječe na pravo država članica da utvrde temeljna načela svojih sustava socijalne zaštite, uključujući mirovinske sustave, i razne oblike nacionalnih praksi u području radnih odnosa i socijalnog dijaloga.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Preporuke primjenjuju se sljedeće definicije:

1. Zakonske mirovine su mirovinski sustavi utemeljeni na propisima, kojima upravlja opća država.

2. Dopunske mirovine znači strukovni i osobni mirovinski sustavi kojima se općenito osigurava dodatni mirovinski prihod uz zakonske mirovine.

3. Strukovne mirovine su kolektivni mirovinski sustavi povezani s radnim odnosom, koji se obično temelji na ugovornim sporazumima između poslodavca i zaposlenika, ili su povezani s profesionalnom djelatnošću.

4. Osobni mirovinski planovi su instrumenti mirovinske štednje koji se obično temelje na ugovoru između pojedinačnog štediše i pružatelja financijskih usluga s izričitim ciljem osiguravanja prihoda u mirovini.

5. Sustav za praćenje mirovina je digitalni alat, obično u obliku sigurnog internetskog portala ili mobilne aplikacije, koji pojedincima pruža pregled njihovih pojedinačnih stečenih mirovinskih prava i predviđanja budućih naknada u svim mirovinskim sustavima čiji je pojedinac član ili korisnik.

6. Mirovinski preglednik državama članicama pruža sveobuhvatan pregled njihovih mirovinskih sustava i obuhvaća pokazatelje trenutačnih i budućih mirovinskih prava na razini države članice za sve izvore mirovinskih prihoda, posebno zakonske, strukovne i osobne mirovine, kako bi se mogli utvrditi nedostaci u primjerenosti i održivosti mirovina.

7. Automatski upis znači da se osobe automatski upisuju u dopunske mirovinske sustave i da imaju mogućnost izlaska u određenom roku.

8. Primjerenost mirovina odnosi se na ciljeve da mirovinski sustavi i. štite starije osobe od siromaštva; ii. održavaju razine dohotka pri odlasku u mirovinu; i iii. omogućuju ljudima da provedu razuman dio života u mirovini. Dopunske mirovine prvenstveno pridonose drugom cilju, održavanju dohotka.

Članak 3.

Prilagodba nacionalnim uvjetima

Ne dovodeći u pitanje postojeće prakse u radnim odnosima i socijalnom dijalogu ili nadležnost država članica da organiziraju i osmisle svoje nacionalne mirovinske sustave, državama članicama preporučuje se da u provedbu mjera iz ove Preporuke prema potrebi uključe socijalne partnere i relevantne dionike, kao što su pružatelji mirovinskog osiguranja i organizacije koje predstavljaju korisnike, te da se s njima savjetuju u skladu s ustaljenom nacionalnom praksom i strukturom nacionalnog mirovinskog sustava. Države članice potiču se i da uče iz dobre prakse koja se primjenjuje u drugim državama članicama i da je prema potrebi prilagode nacionalnim uvjetima.

POGLAVLJE I.

ALATI ZA PRAĆENJE MIROVINA

ODJELJAK I.

Praćenje mirovina

Članak 4.

Uspostava sveobuhvatnog sustava za praćenje mirovina

1. Europska komisija preporučuje da države članice uvedu sustav praćenja mirovina. Sustav praćenja mirovina trebao bi biti jedinstvena nacionalna usluga dostupna svim pojedincima bez naknade, koja bi pružala pregled njihovih stečenih mirovinskih prava u svim sustavima u koje su upisani ili su bili upisani. Trebao bi obuhvaćati zakonske mirovine, strukovne mirovinske sustave i osobne mirovinske proizvode, i postupno širiti područje primjene ako to bude potrebno. Nadalje, kako bi se pojedincima pomoglo u financijskom planiranju, usluga bi trebala predviđati potencijalne buduće mirovinske prihode iz svih mirovinskih sustava u kojima sudjeluju.

2. Sučelje sustava trebalo bi biti prilagođeno korisnicima. Potrebno je uzeti u obzir različite dobne skupine i pružiti jasne i razumljive informacije prilagođene potrebama prosječnog korisnika. Države članice trebale bi razmotriti upotrebu višeslojnog sučelja, koje prvo prikazuje najvažnije informacije o mirovinskim pravima i jednostavna predviđanja budućih naknada, a detaljnije informacije pruža na zahtjev. Detaljnije informacije mogle bi uključivati razne scenarije predviđanja koji se temelje na pretpostavkama o karijeri. Osim toga, države članice trebale bi provoditi redovito korisničko testiranje kako bi se poboljšalo korisničko iskustvo.

3. Države članice trebale bi uzeti u obzir različite razine digitalnih vještina među skupinama stanovništva. Prema potrebi, trebale bi pružati dopunske nedigitalne informacije i usluge uživo, čime bi se osigurao pristup osnovnim informacijama o mirovini onima koji se ne koriste digitalnim alatima, uključujući osobe s invaliditetom koje imaju posebne zahtjeve za pristupačnost. To bi se, primjerice, moglo učiniti telefonskom podrškom, poštom ili fizičkim sastankom.

Članak 5.

Upravljanje i financiranje

1. Države članice trebale bi uspostaviti jasnu upravljačku strukturu za sustav praćenja mirovina na temelju načela neprofitnog djelovanja, neovisnosti, vjerodostojnosti i transparentnosti, na primjer preko javnog subjekta ili javno-privatnog partnerstva.

2. Države članice trebale bi, prema potrebi u suradnji s mirovinskim sektorom / dionicima / pružateljima usluga, osigurati održivo financiranje za uspostavu i funkcioniranje sustava praćenja mirovina.

Članak 6.

Sigurnost i interoperabilnost podataka

1. Države članice trebale bi odabrati model razmjene podataka za svoj nacionalni sustav praćenja mirovina. Trebale bi uspostaviti obvezan i sveobuhvatan okvir za sigurnost i privatnost kako bi se osigurala sigurna, jedinstvena i korisnicima prilagođena metoda digitalne identifikacije za autentifikaciju korisnika te zajamčila visoka razina zaštite osobnih podataka građana.

2. Pri osmišljavanju nacionalnih sustava praćenja mirovina države članice trebale bi osigurati da su njihova tehnička infrastruktura i pravni okvir, među ostalim za razmjenu podataka, kompatibilni s budućom vezom s europskom službom za praćenje mirovinskih prava (ETS), čime se podupire prekogranična mobilnost radne snage u EU-u i prekogranična razmjena pojedinačnih podataka/informacija o mirovinama. U tu bi svrhu države članice trebale iskoristiti najbolju praksu i iskustva postojećih članica ETS-a.

ODJELJAK II.

Mirovinski preglednici

Članak 7.

Uspostava sveobuhvatnih mirovinskih preglednika

1. Državama članicama preporučuje se da uspostave sveobuhvatne nacionalne mirovinske preglednike kako bi sustavno pratile opću primjerenost i održivost svojih mirovinskih sustava s više stupova, kao i razlike u mirovinama među spolovima. U tu bi svrhu države članice trebale prikupljati i objavljivati agregirane podatke o doprinosu javnih i dopunskih mirovina primjerenosti mirovinskih prihoda i održivosti svojeg mirovinskog sustava.

2. Državama članicama preporučuje se da iskoriste podatke koji su već dostavljeni javnim tijelima, kao što su periodične informacije koje mirovinski fondovi šalju nadzornim tijelima ili statističkim uredima, iskoriste sinergije sa sustavima za praćenje mirovina i primijene proporcionalnost pri odabiru podataka kako bi se uklonili nedostaci u podacima i poboljšala točnost.

3. Pri prikupljanju relevantnih informacija države članice trebale bi osigurati očuvanje povjerljivosti nadzornih podataka i zaštitu osobnih podataka sudionika dopunskih mirovinskih sustava.

4. Države članice potiču se na razmjenu primjera iz prakse s drugim državama članicama i Europskom komisijom kako bi se utvrdile relevantne dimenzije i načini dobivanja informacija bez nepotrebnog opterećivanja prilikom izvješćivanja.

Članak 8.

Pokazatelji u mirovinskim preglednicima

1. Državama članicama preporučuje se da prikupe informacije o broju članova dopunskih mirovinskih sustava, njihovim doprinosima i obračunanim potraživanjima raščlanjene na definirane doprinose i sustave definiranih primanja / proizvode, obvezama i imovini povezanima s mirovinskim sustavima, njihovim povratima od ulaganja, troškovima i plaćanjima, doprinosima i naknadama za te instrumente ukupno, kao i po vrsti mirovine.

2. Državama članicama preporučuje se da utvrde relevantne statističke podatke o mirovinama koji mogu pomoći u praćenju rizika od siromaštva u demografskim skupinama, promjena u raspodjeli dohotka po dobnim skupinama i rodnim kategorijama, promjena stvarne dobi za umirovljenje u dohodovnim razredima te fiskalnih troškova poreznih poticaja i subvencija povezanih s mirovinama.

3. Kako bi se prikupile informacije za ocjenu i preispitivanje postojećih okvira i svih planiranih mjera politike, države članice pozivaju se da izrade projekcije parametara primjerenosti i održivosti mirovina u razumnom budućem razdoblju.

Članak 9.

Razmjena podataka s Europskom komisijom

1. Državama članicama preporučuje se da Europskoj komisiji dostavljaju statističke podatke o mirovinama u agregiranom obliku. Potiče ih se da surađuju s Europskom komisijom na uspostavi zajedničkih metodologija kako bi se osigurala usporedivost tih agregiranih podataka.

2. Europska komisija preporučuje svim državama članicama da dostave predviđanja doprinosa i rashoda za strukovne i osobne privatne mirovine za Izvješće Europske komisije i Odbora za ekonomsku politiku o starenju stanovništva te podatke o doprinosu strukovnih i osobnih mirovina mirovinskim prihodima za Izvješće Europske komisije i Odbora za socijalnu zaštitu o primjerenoj socijalnoj zaštiti u starijoj dobi, koristeći se zajednički dogovorenim definicijama, metodologijama i gospodarskim pretpostavkama.

POGLAVLJE II.

AUTOMATSKI UPIS

Članak 10.

Omogućivanje automatskog upisa

1. Države članice trebale bi omogućiti i promicati uvođenje automatskog upisa u dopunske mirovinske sustave, u skladu s nacionalnim okolnostima, poštujući pritom ulogu i autonomiju socijalnih partnera.

2. Automatski upis trebalo bi uvesti na način da se očuva integritet javnih ili dopunskih mirovinskih sustava koji dobro funkcioniraju. Time se ne bi smjelo staviti u nepovoljan položaj sudionike u postojećim strukovnim mirovinskim sustavima, oslabiti obvezno sudjelovanje radnika u strukovnim mirovinskim sustavima ako takvo obvezno sudjelovanje postoji niti ugroziti nacionalne mehanizme solidarnosti.

3. Poticajne mjere, kao što je stvaranje pravne osnove u nacionalnom pravu, trebale bi biti popraćene mjerama kojima se određuje tko ispunjava uvjete za upis, tko može pokrenuti upis i koja se vrsta mirovinskog fonda ili mirovinskog proizvoda može upotrebljavati, kao što su postojeći i, pod određenim uvjetima, novi sustavi strukovnog osiguranja, dostupni osobni mirovinski proizvodi i paneuropski osobni mirovinski proizvodi (PEPP-ovi).

4. Države članice trebale bi uvesti i zaštitne mjere kojima se osigurava da dopunski mirovinski sustavi imaju potencijal za dugoročno stvaranje koristi za štediše te da ih zaista i stvaraju. U tu bi svrhu subjekti ili pružatelji mirovinskih proizvoda trebali biti nadzirani, a nadzornici bi trebali imati kapacitete i ovlasti za praćenje troškovne učinkovitosti relevantnih dopunskih mirovinskih sustava i mogućnost intervencije kad je potrebna kako bi osigurali pružanje najbolje vrijednosti za novac.

Članak 11.

Primjena dobre prakse za automatski upis

1. Državama članicama preporučuje se primjena dobre prakse u fazi uvođenja. Dobra praksa uključuje opsežno savjetovanje sa socijalnim partnerima i relevantnim dionicima, učinkovite informativne kampanje i kontinuirane mjere transparentnosti. Države članice mogu razmotriti i postupno uvođenje automatskog upisa, na primjer postupnim usmjeravanjem na određene vrste poslodavaca i pojedinaca koji ispunjavaju uvjete ili započinjanjem s nižim stopama doprinosa koje bi se naknadno povećale, čime bi se pojedincu omogućilo da akumulira znatan doprinos svojim mirovinskim prihodima bez ugrožavanja isplativost upisa.

2. Državama članicama preporučuje se da pruže dobro osmišljene mogućnosti izlaska i ponovnog upisa, čija bi se učestalost utvrdila tako da se cilj što veće stope sudjelovanja i stabilnosti sustava uskladi s ciljem pružanja mogućnost izbora.

3. Kako bi izbjeglo preopterećivanje građana brojnim i složenim odlukama u postupku automatskog upisa, dobra bi praksa bila da države članice pruže ograničen broj opcija za elemente kao što su stopa doprinosa, prihvatljivi planovi ulaganja ili proizvodi, strategije ulaganja i načini isplaćivanja. Članovima i prema potrebi poslodavcima trebalo bi omogućiti nadoplatu dodatnih doprinosa iznad minimalnog iznosa. U opcijama za strategije ulaganja bi trebalo uzeti u obzir različite stavove prema riziku kako pojedinci ne bi odustali jer smatraju da je zadana opcija prerizična ili previše konzervativna, dok se onima koji su voljni prihvatiti određene rizike nude mogućnosti da to učine. Strategije životnog ciklusa mogle bi se promicati kao dobra praksa kako bi se uzela u obzir promjena izloženosti riziku tijekom faze uplaćivanja. Načini isplaćivanja u idealnom bi slučaju uključivali mogućnost da štediše odluče između doživotne rente ili jednokratne isplate, ili kombinacije obje opcije, bez utjecaja na postojeće nacionalne odredbe.

4. Države članice trebale bi ponuditi zadane opcije koje se primjenjuju ako sudionici ne mogu ili ne žele odabrati. Zadane opcije trebale bi biti jasne i osmišljene tako da se njima osigura dugoročna stabilnost i prikladnost za najveću skupinu sudionika, ali i primjeren budući mirovinski prihod. Države članice mogle bi razmotriti promicanje strategija životnog ciklusa kao zadane opcije za raspodjelu imovine.

5. Države članice pozivaju se da osiguraju širok i uključiv pristup automatskom upisu. Automatski upis trebao bi biti prikladan za različite karijerne obrasce, uključivati pravedan tretman u slučaju prekida u karijeri, čime bi se osigurale jednake mogućnosti za muškarce i žene, te bi trebao koristiti ljudima u različitim fazama njihove karijere. Države članice trebale bi razmotriti uvođenje dobre prakse kao što su paušalne subvencije kako bi sustav bio isplativ za osobe s niskim prihodima, porezni poticaji za raširenije prihvaćanje sustava, bodovi za skrb kojima bi se smanjila razlika u mirovinama među spolovima, mogućnosti nadoplate doprinosa, fleksibilnost u pogledu razine doprinosa ili prekidi za osobe s netipičnim ugovorima o radu i za pružatelje skrbi te primjereni uvjeti za rani izlazak u slučaju individualnih potreba.

Članak 12.

Posebne odredbe za automatski upis u kontekstu zaposlenja

1. Državama članicama preporučuje se da utvrde kriterije prihvatljivosti radnika kojima se potiče široka pokrivenost i omogućuje rani početak, ali i osigurava isplativost.

2. Državama članicama preporučuje se da uvedu poticaje za poslodavce i administrativnu potporu u fazi uvođenja kako bi se olakšalo uključivanje radnika.

3. Države članice trebale bi uvesti pravila o prenosivosti zahtjeva automatski upisanih radnika kako bi ti radnici i dalje mogli imati koristi od svojeg sudjelovanja pri promjeni zaposlenja ili prekidu rada. Države članice trebale bi izbjegavati situaciju u kojoj svaka promjena zaposlenja dovodi do upisa u dodatni sustav jer bi došlo do fragmentacije zahtjeva za mirovinu. To bi se najbolje riješilo kad bi radnici mogli nastaviti uplaćivati doprinose u prethodne sustave ili prenijeti obračunana potraživanja u novi program strukovnog osiguranja.

4. Države članice trebale bi samozaposlenim osobama i osobama s nestandardnim ugovorima o radu omogućiti sudjelovanje u postojećim sustavima otvorenima za zaposlenike sa standardnim ugovorima ili omogućiti uspostavu zasebnih programa prilagođenih njihovim posebnim potrebama. Takve bi mogućnosti trebalo predvidjeti već u fazi osmišljavanja automatskog upisa te bi trebalo omogućiti veću fleksibilnost samozaposlenim osobama i osobama s nestandardnim ugovorima o radu u usporedbi s osobama sa standardnim ugovorima o radu.

5. Države članice trebale bi odlučiti hoće li upravljati svojim sustavom automatskog upisa preko javnog tijela koje pruža centraliziranu administrativnu ili organizacijsku potporu ili putem decentraliziranijeg modela u kojem socijalni partneri, strukovne organizacije ili privatni pružatelji usluga prilagođavaju mirovinske sustave potrebama sudionika.

6. Države članice pozivaju se i da razmotre bi li obveza poslodavaca da upišu svoje radnike bila prikladna za njihov nacionalni kontekst.

Članak 13.

Porezni i drugi poticaji

1. Države članice potiču se na uvođenje poreznih i drugih poticaja za prihvaćanje dopunskih mirovinskih proizvoda, uzimajući pritom u obzir njihove fiskalne posljedice. Ti porezni poticaji trebali bi biti osmišljeni tako da ne stavljaju u nepovoljan položaj pojedince u postojećim strukovnim ili osobnim mirovinskim sustavima, uključujući sustave koje sponzoriraju socijalni partneri.

2. Države članice trebale bi osigurati da građani i dalje imaju koristi od ponuđenih poreznih poticaja kako bi potaknule prihvaćanje dopunskih mirovinskih proizvoda i nakon što građani promijene radno mjesto ili boravište ili se presele u inozemstvo.

3. Takvi porezni poticaji:

(a) omogućili bi zaposlenicima da od svojeg oporezivog dohotka odbiju doprinos koji uplaćuju u prihvatljivi mirovinski proizvod do maksimalne godišnje gornje granice za odbitak;

(b) omogućili bi poslodavcima da od svojeg oporezivog dohotka odbiju doprinose koje su uplatili u ime svojih zaposlenika za prihvatljive mirovinske proizvode do maksimalne godišnje gornje granice za odbitak.

4. Države članice trebale bi primjenjivati isti porezni tretman za sve dopunske mirovinske proizvode za koje smatraju da ispunjavaju uvjete za automatski upis.

POGLAVLJE III.

OPĆE ODREDBE

Članak 14.

Praćenje i izvješćivanje

1. Države članice potiču se na razmjenu iskustava i primjera najbolje prakse o mjerama iz ove Preporuke. Mogle bi se raspravljati o zajedničkim izazovima, iskustvima s uvođenjem automatskog upisa, o tome kako osigurati koordinirani pristup budućoj povezivosti nacionalnih sustava za praćenje mirovina s europskom službom za praćenje mirovinskih prava i o tome kako najbolje raditi na sveobuhvatnom podnošenju podataka koje obuhvaća sve mirovinske stupove za usporediv pregled primjerenosti i održivosti mirovina na razini EU-a.

2. Države članice potiču se da redovito ocjenjuju učinkovitost mjera utvrđenih u ovoj Preporuci u povećanju sudjelovanja u dopunskim mirovinskim sustavima i transparentnosti mirovina.

3. Države članice potiču se da redovito izvješćuju o mjerama poduzetima za provedbu ove Preporuke putem postupaka praćenja povezanih s unijom štednje i ulaganja, okvirom Euroskupine za praćenje nacionalnih reformi i razmjenu primjera dobre prakse, europskim semestrom i europskim stupom socijalnih prava.

4. Europska komisija pratit će provedbu i u okviru preispitivanja strategije za uniju štednje i ulaganja u sredini programskog razdoblja, koje će biti objavljeno 2027.

Članak 15.

Adresati

Ova je Preporuka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. studenoga 2025.

Za Komisiju
Maria Luís ALBUQUERQUE
Članica Komisije